

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/37993>

Please be advised that this information was generated on 2019-09-22 and may be subject to change.

COMMERCIALIA

De commercialia-rubriek geeft een overzicht van de actuele ontwikkelingen op de volgende rechtsgebieden: betalingsverkeer/zekerhedenrecht, e-commerce, geschillenbeslechting in het handelsrecht, handelskoop, handelsrecht en IPR, hulp- en tussenpersonenrecht, (internationaal) contracteren, vervoerrecht, verzekeringsrecht, waardepapierenrecht en WTO en toezicht op financiële dienstverlening. Indien een van deze genoemde rechtsgebieden niet in de rubriek voorkomt, betekent dit dat er op dat moment geen actuele ontwikkelingen zijn op het desbetreffende rechtsgebied.

BETALINGSVERKEER/ ZEKERHEDENRECHT

Literatuur

J.W.H. Blomkwist, 'De functie van het bankkrediet', met een reactie van L.J. van Eeghen, *TvI* 2007, p. 102-114

Een bankjurist strijdt met een beroepscurator over de legitimiteit van het recht van voorrang. Daarbij komen de functies van het bankkrediet aan de orde.

D. Brinkman, 'Pandrecht op aandelen ondanks statutair verbod', *V&O* 2007, p. 95-96

Schrijfster is van mening dat als de statuten verpanding van aandelen verbieden, het vestigen van een dergelijk pandrecht onder de opschortende voorwaarde van statutenwijziging in beginsel geldig is.

M. Ritmeester, 'De positie van de ondernemingsraad bij overnamefinancieringen', *V&O* 2007, p. 97-99

Als de OR niet is gevraagd om advies voor het aantrekken van een belangrijk krediet, doet dit geen afbreuk aan de rechten van de kredietverstrekker. Indien echter de OR niet tijdig om advies is gevraagd, zou de OR de uitvoering van het besluit met een maand kunnen vertragen. Verder lijkt het de schrijver niet ondenkbaar dat ooit in de rechtspraak wordt aangenomen dat een kredietverstrekker, die wetenschap heeft van het feit dat geen advies is gevraagd, niet te goeder trouw is en dat daaraan consequenties worden verbonden die de kredietverstrekker ra-

ken. De schrijver meent dat als de kredietverstrekker tot zekerheid een pandrecht op aandelen van de onderneming heeft bedongen, sprake is van een voorwaardelijke overgang van de zeggenschap zodat de OR adviesgerechtigd is. Dit advies moet voor het vestigen van het pandrecht worden gevraagd omdat alleen dan het advies redelijkerwijs een wezenlijke invloed kan hebben op het te nemen besluit.

Rechtspraak

Hof 's-Hertogenbosch 10 oktober 2006, *JOR* 2007, 100

Gezien het abstracte karakter van de bankgarantie is er geen verplichting om eerst de door de schuldenaar zelf verstrekte zekerheden uit te winnen. Dat de begunstigde ook van de schuldenaar zelf zekerheden heeft bedongen, brengt in beginsel niet met zich mee dat de begunstigde ten opzichte van de garant (laat staan ten opzichte van de contra-garant van garant) bijzondere verplichtingen heeft. Dit betekent dat de begunstigde in zijn verhouding met de (contra-)garant geen plicht heeft om te controleren of de schuldenaar zijn verplichting nakomt om periodiek pandlijsten met vorderingen te verstrekken. Ook is er geen plicht om deze pandlijsten snel te registreren of om de (contra-)garant te informeren over het achterwege laten van registratie van pandlijsten. De afspraak tussen begunstigde en schuldenaar tot periodiek verpanden van vorderingen is gemaakt ter bescherming van de belangen van de begunstigde en niet – ook niet mede – ter bescherming van de belangen van de

(contra-)garant. Dit zou slechts anders zijn indien duidelijk blijkt dat deze afspraak mede met het oog op de belangen van de (contra-)garant zou zijn gemaakt. De vordering tot betalen onder de bankgarantie is dus niet onredelijk of onrechtmatig.

Rb. Amsterdam 29 november 2006, *JOR* 2007, 107

Uitvoering door de bank van betaalopdrachten verstrekt door een onbevoegde vertegenwoordiger. De rechtbank meent dat van een professionele bancaire instelling mag worden verwacht dat zij, alvorens een betaalopdracht uit te voeren, zich ervan vergewist dat degene die de opdracht heeft verstrekt daartoe ook bevoegd is en dat zij daartoe in haar administratie per rekening de kring van bevoegde personen vastlegt. Dat de vertegenwoordiger zichzelf als bevoegd heeft gepresenteerd kan niet als een gedraging van de rekeninghouder zelf worden aangemerkt. Aan de omstandigheid dat de rekeningafschriften naar deze vertegenwoordiger werden gezonden komt in dit verband onvoldoende gewicht toe. Omdat de rekeninghouder in strijd met zijn verplichtingen heeft verzuimd de rekeningafschriften te controleren en tijdig te reclameren, heeft de rekeninghouder in dit geval deels zelf schuld aan de ontstane schade. Dit brengt echter niet mee dat de schadevergoedingsplicht van de bank geheel dient te vervallen, dit gezien de ernst van de tekortkoming van de rekeninghouder gesteld tegenover het verzuim van de bank om de bevoegdheid van de vertegenwoordiger te controleren.

Ondernemingskamer Hof Amsterdam 1 februari 2007 en 28 februari 2007, *JOR* 2007, 144 en 145, m.nt. P.M. van der Zanden onder nr. 145; zie ook *IF&Z* 2007, 215

Twee uitspraken over de reikwijdte van de verklaring ex art. 2:403 BW. De rechtspersoon die de verklaring aflegt kan zelf bepalen hoever hij zijn hoofdelijk schuldenaarschap wil doen strekken. Deze vrijheid kan leiden tot een beperkte aansprakelijkheid.

Rb. Amsterdam 4 april 2007, *JOR* 2007, 139 (*Select/Tiscali*), m.nt. R.G.J. Nowak; zie ook *IF&Z* 2007, 216, en anders: Rb. Utrecht 16 mei 2007, *JOR* 2007, 170 (*Huisman/Tiscali*), m.nt. A.F.J.A. Leijten

De Rechtbank Amsterdam meent dat in geval van een tegenstrijdig belang, de wederpartij geen verdere onderzoeksplicht heeft dan het onderzoeken van de statuten van de vennootschap. Als daarin is bepaald dat ook in geval van tegenstrijdig belang het bestuur tot vertegenwoordiging bevoegd is, behoeft deze wederpartij niet nader te onderzoeken of de bestuurder het tegenstrijdige belang aan de aandeelhoudersvergadering heeft gemeld. De Rechtbank Utrecht heeft een tegengestelde uitspraak gewezen in een vergelijkbaar geval. Volgens de Rechtbank Utrecht moet de aandeelhoudersvergadering ingevolge art. 2:256 BW 'steeds' in gelegenheid worden gesteld om een gevolmachtigde aan te stellen, ook als de statuten bepalen dat bij tegenstrijdig belang het bestuur bevoegd is. Deze norm is dwingendrechtelijk van karakter en kan volgens de Rechtbank Utrecht derden worden tegengeworpen. De annotator wijst op een denkfout van de Rechtbank Utrecht: de bestuurder dient de aandeelhoudersvergadering weliswaar in te lichten over het bestaan van een tegenstrijdig belang. Doet hij dat niet dan is het besluit vernietigbaar. Het niet naleven van die inlichtingplicht, heeft volgens de annotator op zich geen gevolg voor de vertegenwoordigingsbevoegdheid.

HR 29 juni 2006, *JOR* 2007, 169, m.nt. S.M. Bartman en A.F.J.A. Leijten (*Bruil*)

De HR neemt iets van de onzekerheid weg rond het leerstuk 'tegenstrijdig belang' ex art. 2:146/256 BW bij vertegenwoordiging van vennootschappen. Terugkomend op een eerdere lijn, wordt nu gekozen voor een concreet (materiële) inhoud van dit begrip. De omstandigheden van het geval moeten inhoudelijk worden gewogen. Een enkel kwalitatief tegenstrijdig belang – bestuurder is tevens bestuurder of commissaris van de wederpartij – volstaat niet. Ook de enkele kans van tegenstrijdige belangen volstaat niet. Hiermee lijkt de HR de abstracte (formele) inhoud van dit begrip (zoals ingezet in Mediasafe I) te hebben verlaten. Daadwerkelijke benadeling van de vennootschap is niet vereist. Het criterium is of de bestuurder ten tijde van de vertegenwoordigingshandeling te maken heeft met zodanig onverenigbare belangen dat in redelijkheid kan worden betwijfeld of hij zich bij zijn handelen uitsluitend laat leiden door het belang van de vennootschap en de daaraan verbonden onderneming. Van tegenstrijdig belang is sprake als er 'voldoende geadstrueerde omstandigheden' blijken te zijn 'die zodanig van invloed kunnen zijn geweest op de besluitvorming van de betrokken bestuurder dat hij zich op grond van deze bepaling niet in staat had mogen achten het belang van de vennootschap (pen) en de daaraan verbonden onderneming met de vereiste integriteit en objectiviteit te behartigen en zich van de desbetreffende rechtshandeling had moeten onthouden'. De HR vervolgt in een obiter dictum dat in een geval waarin een natuurlijk persoon handelt in zijn hoedanigheid van bestuurder-aandeelhouder van meerdere vennootschappen die samen een groep vormen, slechts onder bijzondere omstandigheden van tegenstrijdig belang sprake zal zijn. Bij een dergelijke structuur is het immers juist de bedoeling om door de (uiteindelijke) zeggenschap in één hand te houden, de afweging van alle bij deze groepsvennootschappen betrokken belangen bij die ene persoon te concentreren. Dit betekent dat het belang van de vennootschap en het belang van de bestuurder tevens aan-

deelhouder onderling zo nauw verbonden zijn dat slechts onder bijzondere omstandigheden van een tegenstrijdig belang sprake is.

H.J.E. Veerbeek

HANDELSRECHT EN IPR

Rechtspraak

Hof Arnhem 15 mei 2007, *LJN* BA6407

Ten tijde van het uitbrengen van appèldagvaarding had geïntimeerde kennelijk geen bekende woonplaats in Nederland, maar wel in Finland. Appellant had derhalve niet kunnen volstaan met alleen betekening van de dagvaarding aan de advocaat of procureur van geïntimeerde in eerste aanleg, maar had tevens te dienen betekenen in overeenstemming met de EG-Betekenningsverordening. In vervolg op omvangrijke eerdere jurisprudentie: om aan de vereisten van de Verordening te voldoen, dient betekening vergezeld te gaan van, dan wel binnen een termijn van veertien dagen te worden gevolgd door, verzending van de dagvaarding aan de (in dit geval Finse) ontvangende instantie. Wordt hieraan niet voldaan, dan kan verstek tegen niet-verschenen partij niet worden verleend.

Hof Den Bosch 29 mei 2007, *LJN* BA6947

Deze zaak betreft art. 28 EEX-Vo (connexiteit). De rechter waarbij een zaak het laatst is aangebracht, kan zijn uitspraak aanhouden wanneer samenhangende vorderingen aanhangig zijn voor gerechten van verschillende lidstaten, maar nu in casu een in België aanhangig gemaakte procedure is geëindigd wegens nietigverklaring van de inleidende dagvaarding, kan de daarna opnieuw aanhangig gemaakte procedure niet leiden tot een vruchtbaar beroep op art. 28 EEX-Vo.

Vzr. Rb. Amsterdam 3 mei 2007, *NJF* 2007, 269

Franse eiseres heeft sloopbehooren gekocht bij een Nederlandse vennootschap. Eiseres vordert ontbinding van de overeenkomst nadat

het schip waarvoor de goederen zijn bedoeld is gezonken. Het verzoek wordt afgewezen door de rechtbank, waarbij tevens de reconventionele vordering door gedaagde ter zake van betaling van de koopprijs wordt toegewezen. Gedaagde gaat vervolgens failliet en de aangewezen curator ontvangt vervolgens in Frankrijk een exequatur van het Nederlandse vonnis en wil de kooppenningen incasseren. Franse eiseres vordert vervolgens in kort geding een verbod voor de curator om het eerdere Nederlandse vonnis ten uitvoer te leggen. De Voorzieningenrechter Amsterdam oordeelt uiteindelijk dat het de Franse rechter is die over dit executiegeschil dient te oordelen, nu de Nederlandse rechter pas in beeld komt indien er een geschil rijst over een in Nederland ondernomen daad van executie, waarvan in casu geen sprake is.

Rb. Zutphen 7 februari 2007, NJF 2007, 308

De Rechtbank Zutphen volgt in deze uitspraak de verschillende stappen zoals weergegeven in Afdeling 9 van de EEX-Verordening inzake litispending en komt tot de conclusie dat er voldaan is aan de voorwaarden van art. 27 lid 1 EEX-Vo, en beoordeelt vervolgens aan de hand van art. 30 EEX-Vo het tijdstip van aanhangigheid van de procedures waarin meerdere partijen zijn gedagvaard bij verschillende gerechten.

Rb. Rotterdam 21 december 2005, S&S 2007, 81

Vervoer onder CMR van Duitsland naar Roemenië. Vanwege de exclusieve regeling van de rechterlijke bevoegdheid in de CMR, treden de bevoegdheidsregels van het EVEX op grond van art. 57 lid 1 EVEX terug. Bevoegdheid van de Nederlandse rechter bestaat slechts op grond van art. 31 CMR indien sprake is van een tussen partijen overeengekomen beding waarbij rechtsmacht aan de Nederlandse rechter is toebedeeld. Volgt onderzoek naar de algemene bedrijfsvoorwaarden van de vervoerder met daarin opgenomen een forumkeuzebeding voor de Rechtbank Rotterdam. De rechtbank komt uiteindelijk tot de conclusie dat de algemene bedrijfsvoorwaarden niet gelden, met als gevolg

dat er tussen partijen geen forumkeuzebeding ex art. 31 lid 1 CMR is overeengekomen.

Vzr. Rb. Middelburg 5 januari 2007, S&S 2007, 77

Oostenrijkse en Nederlandse partij hebben een (niet-ondertekende) samenwerkingsovereenkomst die betrekking heeft op de gezamenlijke aankoop en exploitatie van schepen, waarbij in de overeenkomst een forumkeuze voor Wenen is opgenomen. Oostenrijkse contractspartij vordert in kort geding afschrift van een vonnis dat is gewezen in een arbitrageprocedure tussen de Nederlandse partij en een Roemeense scheepswerf. Volgt een beroep op de onbevoegdheid van de voorzieningenrechter op grond van de forumkeuze in de samenwerkingsovereenkomst. De voorzieningenrechter komt tot de conclusie dat de EEX-Verordening van toepassing is, en dat de Nederlandse rechter op grond van art. 2 EEX-Vo in principe bevoegd is. Echter, de Oostenrijkse partij beroept zich op de samenwerkingsovereenkomst met de daarin opgenomen forumclausule, zodat in eerste instantie de Oostenrijkse rechter bevoegd zou zijn. Van een voorlopige of bewarende maatregel ex art. 31 EEX-Vo is in casu geen sprake: afgifte van een afschrift van een vonnis is niet als zodanig te beschouwen, en daarom verklaart de voorzieningenrechter zich uiteindelijk onbevoegd.

Rb. 's-Gravenhage 12 juli 2007, LJN BB0743

De rechtbank wijst een verzoek tot het verlenen van een exequatur van een Pools vonnis af wegens strijd met de Nederlandse openbare orde. Wegens een zeer summiere betekening van de inleidende dagvaarding door middel van een enkele aankondiging op een informatiebord in Polen is naar het oordeel van de rechtbank niet aan de fundamentele eisen van een goede procesorde voldaan. Op zich is het oproepen middels openbare betekening niet in strijd met deze fundamentele eisen, echter aangenomen dat eerst voldoende serieus is geprobeerd om de woon- of verblijfplaats van de gedaagde te achterhalen. Nu op geen enkele wijze is gebleken dat daarvan sprake is

geweest, wordt het exequaturverzoek afgewezen.

Rb. 's-Hertogenbosch 15 augustus 2007, LJN BB1628

Bevoegdheidsincident in een zaak over een consumentenovereenkomst met een forumkeuzebeding in de algemene verkoopvoorwaarden. Keukenleverancier is gevestigd in Nederland, gedaagde woonde ten tijde van het sluiten van de overeenkomst in Nederland, maar is nu woonachtig in België. De bevoegdheid wordt getoetst aan de EEX-Verordening, waarbij wordt vastgesteld dat er noch op grond van de algemene regel, noch op grond van bijzondere bepalingen bevoegdheid is voor de Nederlandse rechter. Ook de uitzondering van art. 17 sub 3 EEX-Vo is niet van toepassing. Uiteindelijk wordt de nietigheid van het forumkeuzebeding ingeroepen nu deze onredelijk bezwaard is op grond van art. 6:236 BW. Nu levering van de goederen plaats diende te vinden aan het adres van gedaagde in België, is er evenmin bevoegdheid op grond van art. 5 EEX-Vo, en volgt onbevoegdheid van de Bossche rechtbank.

Vzr. Rb. 's-Hertogenbosch 24 augustus 2007, LJN BB2320

Vers van de pers een uitspraak over de EET-Verordening. Op verzoek van Duitse vennootschap heeft het Landgericht Ravensburg een einstweilige Verfügung (voorlopige voorziening) gegeven waarbij het een Nederlandse vennootschap onder meer is verboden bepaalde producten in Duitsland aan te bieden. Naar Duits recht kan de rechter ervoor kiezen om een einstweilige Verfügung te geven zonder dat er een mondelinge behandeling plaatsvindt en zonder dat het inleidende verzoekschrift aan de wederpartij bekend is gemaakt. Dat is ook in dit geval gebeurd. Tegen een dergelijke einstweilige Verfügung staat het rechtsmiddel van verzet open. De Nederlandse vennootschap heeft hier bewust geen gebruik van gemaakt. In de einstweilige Verfügung is beslist dat de Nederlandse partij de kosten van het geding moet dragen en in het daaruit voortvloeiend Kostenfestsetzungsbeschluss, dat naar Duits recht een executoriale ti-

tel oplevert, zijn de proceskosten vastgesteld op een bedrag van 6353,80 euro. Het Landgericht heeft het Kostenfestsetzungsbeschluss vervolgens als Europese executoriale titel gewaarmerkt. Na een herroeping en een daartegen ingesteld rechtsmiddel heeft het Oberlandesgericht Stuttgart de herroepingsbeslissing vernietigd en het Kostenfestsetzungsbeschluss gewaarmerkt als Europese executoriale titel. De Nederlandse partij vordert in dit geding primair een verbod het Kostenfestsetzungsbeschluss in Nederland te executeren. De voorzieningenrechter loopt vervolgens door het systeem van de EET-Verordening. De EET-Verordening voorziet voor een specifiek deel van burgerlijke en handelszaken, te weten de niet-betwiste schuldvorderingen, in afschaffing van het exequatur en de invoering van een procedure voor het verkrijgen van een Europese executoriale titel. In de exequaturprocedure is voorzien in een rechtsgang in de lidstaat van tenuitvoerlegging ten aanzien van de erkenning van de in een andere lidstaat gegeven beslissing. In art. 10 EET-Vo is voorzien in een rechtsgang in de lidstaat waar de beslissing wordt gegeven ten aanzien van de vraag of die beslissing kan worden gewaarmerkt als een Europese executoriale titel. Het past niet in dat systeem dat een in een lidstaat gegeven Europese titel in de lidstaat van tenuitvoerlegging kan worden aangetast. Daarom is in art. 21 lid 2 EET-Vo ook bepaald dat in geen geval in de lidstaat van tenuitvoerlegging wordt overgegaan tot de beoordeling van de juistheid van de beslissing of de waarmerking daarvan als Europese executoriale titel. Ingevolge vaste jurisprudentie van de Hoge Raad kan schorsing van de executie eerst aan de orde zijn indien er sprake is van een kennelijke feitelijke of juridische misslag en van een geëxecuteerde die door de tenuitvoerlegging onevenredig zwaar in zijn belangen wordt geschaad. Daarvan is i.c. geen sprake aldus de voorzieningenrechter. Volgt afwijzing van de vorderingen.

S.H.L. Moolenaar

HANDELSKOOP

Literatuur

D.D. Deforche, 'De gewoonten en handelsgebruiken in het Weens Koopverdrag: bron van contractuele verplichting', *MvV* 2007-7/8, p. 138-141

Deforche illustreert dat in de CISG een belangrijke plaats is ingeruimd voor gewoonten en handelsgebruiken. Hierdoor kan rechtsonzekerheid ontstaan. Mogelijk is dit een reden waarom partijen de CISG soms geheel of gedeeltelijk uitsluiten.

R.E. van Esch, 'De CISG en de CECIC: als broer en zus', *MvV* 2007-7/8, p. 134-137

Van Esch maakt een vergelijking tussen het VN Verdrag betreffende het gebruik van elektronische communicaties in internationale overeenkomsten (CECIC) en de CISG. De CECIC is bedoeld als aanvulling op de CISG. Deze was nodig om een juridisch raamwerk te creëren voor de internationale elektronische handel. Daardoor is vermeden dat de CISG afzonderlijk zou moeten worden aangepast.

F. Ferrari, 'The Interaction between the United Nations Conventions on Contracts for the International Sale of Goods and Domestic Remedies (Rescission for Mistake and Remedies in Tort Law)', *RabelsZ* 2007-1, p. 52-80

Art. 4 sub a CISG bepaalt dat de CISG geen betrekking heeft op de geldigheid van de overeenkomst. Ferrari geeft antwoord op de vraag wat de betekenis is van deze bepaling in geval van samenloop van vorderingen op grond van de CISG met vorderingen op grond van nationaal recht. Bij dit laatste valt te denken aan een vordering op grond van dwaling of onrechtmatige daad. Ferrari concludeert dat in geval van een dergelijke samenloop de CISG prevaleert indien de CISG voor een bepaalde vraag een oplossing biedt die 'functioneel equivalent' is aan de oplossing naar nationaal recht.

K.F. Haak, 'De plaats van het vervoer in het Weens Koopverdrag', *MvV* 2007-7/8, p. 142-146

Haak geeft in deze bijdrage antwoord op de vraag wat verstaan wordt onder een 'koopovereenkomst die tevens het vervoer van de zaken omvat' en wat bedoeld wordt met het begrip 'eerste vervoerder'. Beide begrippen komen voor in art. 31 en 67 CISG. Daarnaast besteedt hij aandacht aan de verhouding tussen bestaande handelsbedingen, waaronder de Incoterms, en de CISG.

R. Herber, 'Peter Schlechtriem zum Gedächtnis' en J. Ramberg, 'In memoriam Peter Schlechtriem', *IHR* 2007-3, p. 89-90

In april 2007 is Peter Schlechtriem overleden. Hij was één van de redacteuren van P. Schlechtriem en I. Schwenzer (red.), *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods*, Oxford: Oxford University Press 2005. Herber en Ramberg roemen de betrokkenheid van Schlechtriem bij de ontwikkeling van het internationale kooprecht.

P. Huber, 'CISG – The Structure of Remedies', *RabelsZ* 2007-1, p. 13-34

Huber geeft een overzicht van de mogelijke vorderingen die een koper of verkoper kan instellen in geval van niet-nakoming van een koopovereenkomst. Hij maakt een vergelijking tussen de CISG en het Duitse recht. Hij besteedt bijzondere aandacht aan de vordering tot ontbinding van de koopovereenkomst.

N. Kornet, 'De aanvulling van leemten in het Weens Koopverdrag', *MvV* 2007-7/8, p. 150-156

Kornet bespreekt art. 7 lid 2 CISG waarin is bepaald dat indien een leemte in de CISG wordt geconstateerd de CISG wordt aangevuld door de algemene beginselen waarop het verdrag is gebaseerd. Slechts indien dergelijke algemene beginselen niet bestaan, wordt de leemte ingevuld door het nationaal recht dat volgens het internationaal privaatrecht van toepassing is.

S.A. Krusinga, 'De aansprakelijkheid van de verkoper in de CISG voor het in acht nemen van buitenlandse regelgeving', *MvV* 2007-7/8, p. 156-160

In deze bijdrage bespreek ik de betekenis van art. 35 CISG voor de vraag in hoeverre zaken, die worden geleverd op grond van een internationale koopovereenkomst die wordt beheerst door de CISG, moeten voldoen aan de (publiekrechtelijke) regelgeving in het land van de koper, of in het land van bestemming.

A. Mullis, 'Twenty-Five Years On – The United Kingdom, Damages and the Vienna Sales Convention', *RabelsZ* 2007-1, p. 35-51

Mullis tracht antwoord te geven op de vraag waarom het Verenigd Koninkrijk de CISG (nog) niet geratificeerd heeft, terwijl zijn land bij de totstandkoming van het verdrag bijzonder betrokken was. Vervolgens geeft hij een analyse van het begrip schadevergoeding in de CISG en bespreekt hij de vereisten die daarvoor gelden.

P. Ostendorf & P. Kluth, 'Probleme der Rügeobliegenheit bei vertragswidriger Ware im internationalen Streckengeschäft', *IHR* 2007-3, p. 104-109

Op grond van § 377 HGB geldt naar Duits recht dat een koper een mogelijk gebrek in de geleverde zaken moet melden aan de verkoper direct nadat hij het gebrek heeft ontdekt of had behoren te ontdekken. Doet hij dit niet, dan verliest hij al zijn rechten en vorderingen jegens de verkoper. Dit kan problemen veroorzaken voor een handelaar die zaken koopt onder een overeenkomst die beheerst wordt door Duits recht en deze zaken doorverkoopt aan een buitenlandse koper die de toepasselijkheid van buitenlands recht bedingt. Een rechtsvergelijkende analyse – waarin het Franse, Engelse, Amerikaanse recht en de CISG zijn betrokken – leert dat geen van deze andere rechtssystemen zo streng is als vornoemde Duitse bepaling.

G.J.P. de Vries, 'Weens Koopverdrag stuurt in geval van niet-nakoming sterk aan op de remedie schadevergoeding', *MvV* 2007-7/8, p. 160-162

De Vries constateert dat een koper op grond van de CISG, in afwijking van Nederlands recht, slechts in beperkte mate recht heeft op vervanging of ontbinding. Op grond van de CISG zal een teleurgestelde koper echter gemakkelijker recht op schadevergoeding hebben dan naar Nederlands recht, omdat het verdrag de eis van een ingebrekestelling ter zake van een aanspraak tot schadevergoeding als zodanig niet kent.

T.H.M. van Wechem, 'Het Weens Koopverdrag en de toepasselijkheid van algemene voorwaarden', *MvV* 2007-7/8, p. 163-169

Van Wechem schrijft dat in het algemeen wordt aangenomen dat voor toepasselijkheid van algemene voorwaarden op grond van de CISG geldt dat naar deze voorwaarden dient te zijn verwezen en de verwijzing duidelijk genoeg moet zijn geweest om door een 'redelijk persoon' als bedoeld in art. 8 lid 2 CISG te worden begrepen. Voorts besteedt hij aandacht aan de vraag wat rechtens is indien in de algemene voorwaarden een rechtskeuze is gedaan.

T.H.M. van Wechem, *Toepasselijkheid van algemene voorwaarden* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2007

Dit proefschrift van Van Wechem bespreekt zowel de vraag onder welke omstandigheden algemene voorwaarden onderdeel vormen van een overeenkomst als de vragen die rijzen indien beide contractspartijen algemene voorwaarden hanteren (de 'battle of the forms'). Hierbij besteedt hij ook aandacht aan de regeling in de CISG en de Principles.

J.A. van der Weide, 'Goederenrecht en het Weens Koopverdrag', *MvV* 2007-7/8, p. 169-176

Van der Weide constateert dat goederenrechtelijke vragen die rijzen in het kader van een internationale koopovereenkomst op grond van art. 4 sub a CISG van de werkingsfeer van dit verdrag zijn uitgesloten. De CISG is echter wel van toepassing op de vraag of een beding van

eigendomsvoorbehoud op rechtsgeldige wijze is overeengekomen.

Rechtspraak

Oberlandesgericht Linz 23 maart 2005, *IHR* 2007-3, p. 123-127

Het Oostenrijkse Oberlandesgericht overweegt dat art. 19 CISG geen lacune bevat die toestaat dat nationaal recht van toepassing zou zijn op de vraag naar toepasselijkheid van algemene voorwaarden.

Landgericht Coburg 12 december 2006, *IHR* 2007-3, p. 117-123, m.nt. B. Piltz

Het Duitse Landgericht overweegt dat de vraag of algemene voorwaarden onderdeel zijn van een internationale koopovereenkomst, beheerst wordt door de CISG indien dit verdrag op de overeenkomst van toepassing is. In casu werd in een langdurige zakenrelatie steeds op de facturen verwezen naar algemene voorwaarden. Het Landgericht oordeelt dat deze te late verwijzingen die gebruikt worden in een bestaande handelsrelatie voldoende zijn. Bij de verwijzing wordt immers ook vermeld dat de voorwaarden op aanvraag zullen worden toegestuurd. Terecht merkt Piltz op in de annotatie bij deze uitspraak dat deze uitspraak niet in overeenstemming is met de op basis van de CISG gewezen rechtspraak.

Obergericht des Kantons Zug 19 december 2006, *IHR* 2007-3, p. 129-130

De Zwitserse rechter overweegt dat voor zaken die de verkoper voor gebruik nog dient te installeren de keurings- en klachttermijn in de zin van art. 38 en 39 CISG aanvangt na afronding van de installatie. In het algemeen bedraagt de keuringstermijn voor niet-bederfelijke zaken twee weken, gevolgd door een klachttermijn van een maand. De vereiste inhoud van de mededeling aan de verkoper betreffende de non-conformiteit is mede afhankelijk van de specifieke kennis van de koper.

Bundesgericht 20 december 2006, *IHR* 2007-3, p. 128-129

De Zwitserse hoogste rechter overweegt dat de vereisten voor verrekening in de gevallen waarin vorderin-

gen uit verschillende contracten voortvloeien niet beheerst worden door de CISG, maar door het toepasselijke nationale recht.

Hof 's-Hertogenbosch 29 mei 2007, LJN BA6976

Het gerechtshof overweegt, onder verwijzing naar HR 28 januari 2005, NJ 2006, 517, dat tot de door de CISG geregelde onderwerpen de vraag behoort of een partij haar toestemming heeft verleend tot de totstandkoming van een koopovereenkomst en de daarvan deel uitmakende algemene voorwaarden. De vraag naar de toepasselijkheid van algemene voorwaarden moet daarom worden beantwoord aan de hand van de bepalingen over aanbod en aanvaarding (art. 14 en 19 CISG) en door uitleg (van de CISG), met name in de context van art. 8 en 9 CISG. De casus heeft betrekking op een geschil tussen partijen die jarenlang met elkaar zaken hebben gedaan. De litigieuze algemene voorwaarden werden steeds vermeld op de facturen die na de totstandkoming van de overeenkomst zijn toegezonden. Het hof concludeert dat niet gezegd kan worden dat de wederpartij van de gebruiker van algemene voorwaarden met deze voorwaarden heeft ingestemd en deze heeft aanvaard, nu geen sprake is van een gewoonte of een gebruikelijke handelwijze waaraan deze partij is gebonden, en deze partij bovendien steeds pas na de totstandkoming van de koopovereenkomsten kennis heeft kunnen nemen van de litigieuze algemene voorwaarden.

Rb. Utrecht 18 juli 2007, LJN BB0049

Op grond van art. 49 CISG kan een koper de koopovereenkomst ontbinden indien sprake is van een wezenlijke tekortkoming. Hiervoor is tevens vereist dat de koper de overeenkomst ontbonden verklaart binnen een redelijke termijn nadat hij de tekortkoming heeft ontdekt of had behoren te ontdekken. De rechtbank oordeelt dat de koper te laat was en daarom de overeenkomst niet meer kan ontbinden. De koper heeft na ontdekking van de gebreken vijf maanden laten verstrijken; de rechtbank acht die periode te lang om nog te kunnen spreken van een redelijke

termijn als genoemd in de betreffende bepalingen. De rechtbank verwerpt ook het subsidiaire verweer van de koper, dat hij gerechtigd was nakoming van de verplichtingen op te schorten. De CISG bevat in art. 71 weliswaar een opschortingsbevoegdheid, maar die ziet op een toekomstige tekortkoming. Bovendien is daarbij bepaald dat de partij die de nakoming van zijn verplichtingen opschort de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis stelt. De rechtbank oordeelt dat de situatie waarvoor de regeling is opgenomen zich hier niet voordoet, terwijl ook niet is gebleken dat de koper voorafgaand aan de procedure heeft kenbaar gemaakt dat hij zich beroept op een opschortingsrecht.

S.A. Kruisinga

HULP- EN TUSSEN-PERSONENRECHT

Literatuur

I. Wassenaar, 'Hoge Raad haalt angel uit leerstuk "tegenstrijdig belang" (HR 29 juni 2007, LJN BA0033)', Bb 2007-15, p. 159-163
Wassenaar bespreekt opgemeld arrest van de Hoge Raad en concludeert dat geen sprake is van strijdigheid met eerdere rechtspraak en dat de Hoge Raad dus niet 'om' gaat. Zie voor een korte bespreking van de uitspraak hieronder.

Rechtspraak

HR 29 juni 2007, RvdW 2007, 637 (Bruil-Kombex-Arnhem/Bruil-Arnhem BV)

Ten tijde van een koopovereenkomst en levering tussen Bruil-Kombex enerzijds en Bruil-Arnhem anderzijds was G.B. Bruil directeur en grootaandeelhouder van zowel Bruil-Kombex als Bruil-Arnhem. Hij heeft beide vennootschappen bij de koopovereenkomst en de levering vertegenwoordigd. Wanneer Bruil-Kombex in een later stadium Bruil-Arnhem aanspreekt, beroept laatstgenoemde zich erop dat zij destijds wegens tegenstrijdig belang onbevoegd was vertegenwoordigd en daarom niet is gebonden.

De Hoge Raad oordeelt dat de vraag of een tegenstrijdig belang bestaat, slechts kan worden beantwoord met inachtneming van alle relevante omstandigheden van het geval. In het bijzonder in de gevallen waarin een natuurlijke persoon handelt in de hoedanigheid van bestuurder tevens aandeelhouder van meerdere vennootschappen die een groep vormen, zal niet spoedig van tegenstrijdig belang in de zin van art. 2:256 BW sprake zijn, omdat het juist de bedoeling is dat, door de (uiteindelijke) zeggenschap in één hand te houden, de afweging van alle bij deze groepsvennootschappen betrokken belangen bij die persoon is geconcentreerd.

De Hoge Raad komt tot de rechtsregel: 'Bij het ontbreken van een inhoudelijk afwijkende regeling in de statuten zal een beroep op art. 2:256 BW ter aantasting van een namens de vennootschap(pen) verrichte rechtshandeling slechts kunnen slagen als een persoonlijk belang van de bestuurder in de hiervoor bedoelde zin tegenstrijdig was met het belang van de vennootschap(pen) en de daaraan verbonden onderneming op grond van daartoe naar voren gebrachte, voldoende geadstrueerde, omstandigheden die zodanig van invloed kunnen zijn geweest op de besluitvorming van de betrokken bestuurder dat hij zich op grond van deze bepaling niet in staat had mogen achten het belang van de vennootschap(pen) en de daaraan verbonden onderneming met de vereiste integriteit en objectiviteit te behartigen en zich van de desbetreffende rechtshandeling had moeten onthouden. Mede in aanmerking genomen de ingrijpende gevolgen die aan een geslaagd beroep op art. 2:256 BW zijn verbonden, is immers niet aanvaardbaar dat wordt volstaan met het aanvoeren van de enkele mogelijkheid van een tegenstrijdig belang, zonder dat dit beroep wordt geconcretiseerd op de wijze als hiervoor omschreven. Het is niet in het belang van het handelsverkeer en strookt niet met de strekking van art. 2:256 BW dat achteraf met een beroep op deze bepaling een rechtshandeling van de vennootschap zou kunnen worden vernietigd zonder dat is aangetoond dat de daaraan ten grondslag liggende besluitvorming van de

betrokken bestuurder inhoudelijk ondeugdelijk was wegens een ontoelaatbare samenloop van tegenstrijdige belangen.'

HR 22 juni 2007, RvdW 2007, 604 (Woningstichting Land van Rode/Verweester)

Land van Rode verhuurt een etagewoning aan verweester. In oktober 2001 heeft een meerderjarige zoon van verweester de huismeester van het woningencomplex waarvan de woning van verweester deel uitmaakt mishandeld. Verweester had hiermee niets van doen en was ook niet van de mishandeling op de hoogte. In januari 2002 heeft Land van Rode de huurovereenkomst met verweester opgezegd wegens het zich niet gedragen zoals een goed huurder betaamt.

De Hoge Raad oordeelt dat art. 7A:1602 Oud BW – thans art. 7:219 BW – aansprakelijkheid vestigt van de huurder jegens de verhuurder voor schade, toegebracht aan het gehuurde door derden die met goedvinden van de huurder het gehuurde gebruiken, dan wel zich met diens goedvinden op het gehuurde bevinden. Dit brengt echter niet mee dat een verzoek tot beëindiging van een opgezegde huurovereenkomst reeds toewijsbaar is op de enkele grond dat personen die met goedvinden van de huurder het gehuurde gebruiken of zich daarop bevinden, gedragingen hebben verricht die weliswaar niet tot schade aan het gehuurde hebben geleid, maar die, als zij zouden zijn verricht door de huurder, in strijd zouden zijn met diens verplichting zich als een goed huurder te gedragen en bovendien voldoende ernstig zijn om beëindiging van de opgezegde huurovereenkomst te rechtvaardigen. De Hoge Raad vervolgt: 'Beslissend is of geoordeeld moet worden dat de huurder zich, in het licht van die gedragingen, zelf niet als een goed huurder heeft gedragen. Bij de beantwoording van de vraag of hiervan sprake is, dient de rechter rekening te houden met alle omstandigheden van het geval, waaronder de vraag of er een voldoende verband bestaat tussen die gedragingen en het gebruik van het gehuurde. Daarvan is in elk geval sprake indien de huurder van het (voornemen tot) die gedra-

gingen op de hoogte was, of daarmee ernstig rekening had te houden, maar heeft nagelaten de in verband daarmee redelijkerwijs van hem te verlangen maatregelen te treffen.'

In zijn conclusie merkt A-G Huydecoper op dat de wetgever met de tekst van art. 7A:1602 Oud BW, en later art. 7:219 BW, heeft willen aansluiten bij art. 6:76 BW. Art. 6:76 BW is door de Hoge Raad beperkt uitgelegd: de kring van hulppersonen waar deze bepaling op ziet moet niet ruim worden getrokken. Voor de vaststelling van aansprakelijkheid ex art. 7A:1602 Oud BW en art. 7:219 BW moet men zich volgens hem oriënteren op de algemene leerstukken van aansprakelijkheid voor de gedragingen van derden.

Hof Leeuwarden 20 juni 2006, LJN BA7844, nr. 0600267 (Makelaardij Sneek BV/Geïntimeerde)

Het hof stelt voorop dat een opdracht aan een makelaar tot bemiddeling bij de verkoop van een pand geen volmacht inhoudt aan die makelaar tot het sluiten van een koopovereenkomst en dat met het enkele verstrekken van zo een opdracht ook niet de schijn van bevoegdheid van de makelaar wordt gewekt. Uit de mededeling van betrokkene 1 dat het pand aan geïntimeerde verkocht was, kon geïntimeerde niet afleiden dat Makelaardij Sneek gemachtigd was om namens betrokkenen 2 een koopovereenkomst af te sluiten. Geïntimeerde heeft uit deze mededeling niet meer kunnen of mogen afleiden dan dat Makelaardij Sneek van zijn opdrachtgevers te horen had gekregen dat het bod werd geaccepteerd. De namens Makelaardij Sneek gedane felicitatie en het opvragen van gegevens voor het opmaken van de koopakte maken dat niet anders. Het hof gaat hierna in op de vraag of Makelaardij Sneek kan worden aangesproken ex art. 3:70 BW. 'Nu voor het overige geen feiten of omstandigheden zijn gesteld of gebleken die zouden kunnen leiden tot de conclusie dat Makelaardij Sneek de schijn heeft gewekt dat zij door haar opdrachtgevers gemachtigd was om de koop te sluiten, is niet komen vast te staan dat Makelaardij Sneek als pseudo-gevolmachtigde heeft gehandeld. Van aansprakelijkheid van Makelaardij Sneek (op grond van het

bepaalde in art. 3:70 BW) kan derhalve geen sprake zijn.'

Hof Den Bosch 22 mei 2007, LJN BA7805, C0400980 (Ballast Nedam BV/Gemeente Eindhoven)

In 1998 geeft de gemeente een projectontwikkelaar (bedrijf 1) opdracht voor de bouw van een cultureel centrum. Bedrijf 1 sluit voor deze bouw een overeenkomst tot aanneming van werk met Ballast Nedam. In 2000 raakt een negenjarige leerling van De Vuurvlinder ernstig gewond doordat hij ruim zeven meter naar beneden is gevallen van een op de tweede verdieping gelegen galerij in het nog in aanbouw zijnde cultureel centrum. De gemeente erkent aansprakelijkheid ex art. 6:174 BW.

Het hof oordeelt dat zich de bijzondere situatie voordeed dat de gymzaal in gebruik werd genomen terwijl de bouw van het cultureel centrum nog niet was voltooid. Het lag op de weg van Ballast Nedam als hoofdaannemer maatregelen te treffen om te voorkomen dat de kinderen de bouwplaats konden betreden. De leerkrachten van De Vuurvlinder waren door de gemeente volstrekt onvoldoende voorgelicht omtrent de situatie. De leerkrachten van De Vuurvlinder kan dan ook geen verwijt worden gemaakt. Aansprakelijkheid van de gemeente op grond van art. 6:170 BW doet zich dus niet voor. Het hof verdeelt de schade over Ballast Nedam en de gemeente naar evenredigheid met de mate waarin de aan elke partij toe te rekenen omstandigheden aan de schade van het slachtoffer heeft bijgedragen, hetgeen ertoe leidt dat 60% van de schade voor rekening komt van Ballast Nedam en 40% van de gemeente.

Hof Arnhem 15 mei 2007, LJN BA6042, 2006/626 (People One BV/Pluss Berlin Personal Leasing und System Service GmbH)

In het kader van de tussen partijen gesloten uitzendovereenkomsten heeft Pluss Berlin aan People One uitzendkrachten ter beschikking gesteld. In casu vordert Pluss Berlin een bedrag van € 35 611,18 van People One. Laatstgenoemde stelt dat zij bevrijdend gefactureerde werkzaamheden heeft betaald met

de betaling via KeyTech Personele Diensten BV aan L. Project en Management (EPM). People One stelt dat J. werkzaam was voor Pluss Berlin en deze vertegenwoordigend, ten kantore van People One uitdrukkelijk heeft aangegeven dat facturering en betaling via EPM kon verlopen. Pluss Berlin heeft hiertegen aangevoerd dat zij niet gebonden is aan eventuele afspraken van J. met People One.

Het hof oordeelt de te bewijzen opgedragen factureringsafspraken tussen J. en People One bewezen. Ook gaat het hof ervan uit dat J. ter gelegenheid van de factureringsafspraken namens Pluss Berlin is opgetreden. Echter, Pluss Berlin heeft aangevoerd dat J. onbevoegd was om de afspraak te maken, hetgeen People One niet heeft bestreden, zodat van de onbevoegdheid van J. moet worden uitgegaan.

Het hof toetst aan art. 3:61 lid 2 BW en komt tot het volgende oordeel. De factuurafpraak hield een afwijking in van hetgeen eerder tussen partijen gold. Die afwijking had People One aanleiding moeten geven tot onderzoek naar de vertegenwoordigingsbevoegdheid van J. Uit niets blijkt dat Pluss Berlin, naast J. zelf, de schijn van diens vertegenwoordigingsbevoegdheid heeft gewekt. Vast staat dat J. als elektrotechnicus voor Pluss Berlin in dienstverband werkzaam was; gesteld noch gebleken is dat die functie (naar wet, gebruik of verkeersopvattingen) een voor de factuurafpraak toereikende volmacht kon veronderstellen.

Het hof vervolgt: 'Het mag aldus zijn dat J. zich als bevoegd vertegenwoordiger jegens People One heeft gedragen, echter die bevoegdheid heeft People One onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijze niet mogen aannemen, te minder nu gesteld noch gebleken is dat People One zich in enigerlei wijze heeft ingespannen om zich te vergewissen van de (on)bevoegdheid van J. Niet valt in te zien dat die inspanning niet van haar kon worden gevergd; bij gebreke van gegevens die voor het tegendeel pleiten kan ervan worden uitgegaan dat People One op eenvoudige wijze onderzoek naar de bevoegdheid van J. heeft kunnen verrichten, (bijvoorbeeld) door

Pluss Berlin daarover te bevragen. People One kon dan ook op de hoogte zijn van de vertegenwoordigingsonbevoegdheid van J. en had dat redelijkerwijze behoren te zijn.' Nu uit niets is gebleken dat Pluss Berlin bekend was met het feit dat J. zich als haar vertegenwoordiger had gepresenteerd, kan Pluss Berlin niet worden verweten nalatig te zijn geweest om People One tijdig op de onbevoegdheid van J. te wijzen.

Hof Den Bosch 15 mei 2007, LJN BA7004, C0600065 (Fortis Corporate Insurance NV/Geïntimeerde)

Tussen geïntimeerde en expeditiebedrijf Ebrex BV bestaat een jarenlange zakenrelatie. Op een gegeven moment ontvangt geïntimeerde van Ebrex de opdracht een zending kartons met kleding te vervoeren. Op de opdracht zijn de Algemene Vervoerscondities (AVC) van toepassing. Een chauffeur van geïntimeerde neemt de zending in ontvangst, rijdt naar plaats X en parkeert de vrachtwagencombinatie met daarin de kartons kleding op het bedrijfsterrein van geïntimeerde. Hij sluit de vrachtwagencombinatie af, maar laat een duplicaatcontactsleutel in het contactslot van de vrachtauto achter. Het bedrijfsterrein is voorzien van diverse veiligheidsmaatregelen. Desalniettemin wordt de vrachtwagencombinatie gestolen en later leeg teruggevonden. FCI stelt dat door haar en een aantal andere verzekeraars schadevergoeding is betaald. FCI dagvaardt geïntimeerde tot betaling van dat bedrag. Geïntimeerde heeft aan FCI een bedrag voldaan, dat overeenkomt met het bedrag van de beperkte aansprakelijkheid, bekend in overeenstemming met de AVC.

Het hof oordeelt dat in het midden kan blijven of het feit dat de chauffeur een duplicaatsleutel in het slot heeft laten zitten als onzorgvuldig moet worden aangemerkt. Art. 8:1108 lid 1 BW vindt slechts toepassing als de vervoerder zelf opzettelijk of roekeloos heeft gehandeld, hetgeen blijkt uit de in die bepaling voorkomende woorden 'eigen handeling of nalaten'. Handelingen van ondergeschikten blijven dus buiten beschouwing.

Rb. Dordrecht 25 juli 2007, LJN BB0856, 62781/HA ZA 06-2007 (NS Insurance NV en NS Vastgoed NV/Swindak BV)

NS Vastgoed NV is eigenaresse van de Katreinetoren in Utrecht wanneer op het dak van dat gebouw brand uitbreekt. Een dakdekker van Swindak bracht op dat moment nieuwe kunststof dakbedekking aan met behulp van een föhn. De rechtbank constateert dat werken met een niet geheel afgerolde kabelhaspel het risico van brand verhoogt en dat ook de medewerker van Swindak van dit feit van algemene bekendheid op de hoogte behoorde te zijn. Door na te laten de haspel geheel af te rollen heeft de medewerker van Swindak onrechtmatig jegens NS Vastgoed gehandeld. Swindak is voor het onrechtmatig handelen van haar medewerker en de daardoor ontstane schade aansprakelijk.

Rb. Amsterdam 11 juli 2007, LJN BA9497, 333556 (A/United Stevedores Amsterdam vof c.s.)

A heeft een tractor met boorinstallatie gekocht met de bedoeling deze naar Ghana te verscheppen. A heeft via C Shipping Ltd. aan rederij D Lines de opdracht verstrekt voor het verladen en verscheppen van de tractor aan boord van het schip ms Grande Nigeria. In opdracht van D hebben United Stevedores Amsterdam (USA) de tractor in bewaring genomen in afwachting van belading van de tractor aan boord van het schip. Op de tussen USA en D gesloten overeenkomst tot uitvoering van stuwadoorswerkzaamheden, waaronder bewaring en belading, zijn de algemene voorwaarden van USA c.s. van toepassing. Een exonatieclausule maakt hiervan deel uit. Bij het aan boord gaan is de tractor met de top van de boorinstallatie tegen een bovenliggend scheepsdek aangereden, met als gevolg schade aan de boorinstallatie en aan de tractor zelf.

A heeft USA c.s. aansprakelijk gesteld voor de door hem geleden schade, primair op grond van wanprestatie, subsidiair op grond van onrechtmatige daad in combinatie met art. 6:170 BW.

USA c.s. beroepen zich onder meer op derdenwerking van het tussen hen en D toepasselijke exonatiebe-

ding. A betwist dat USA c.s. jegens hem een beroep kunnen doen op dit exoneratiebeding.

De rechtbank stelt voorop dat art. 7:608 BW bepaalt dat de bewaarner die buiten overeenkomst wordt aangesproken niet verder aansprakelijk is dan hij zou zijn wanneer hij door zijn contractuele wederpartij zou worden aangesproken. Echter, nu in casu de schade is ontstaan tijdens de belading van het schip en niet tijdens de uitoefening van de bewaarneming, mist dit wetsartikel toepassing. Evenmin kan worden aangenomen dat ook los van art. 7:608 BW aan het contract tussen USA c.s. en D derdenwerking toekomt. Naar het oordeel van de rechtbank dienen USA c.s. als zelfstandige hulppersoon van D te worden aangemerkt en een dergelijke zelfstandige hulppersoon kan in beginsel een met haar opdrachtgever overeengekomen beding niet zomaar aan derden tegenwerpen. Het beginsel dat contractuele bepalingen alleen van kracht zijn tussen handelende partijen lijkt slechts in bijzondere gevallen uitzondering.

De rechtbank vult deze stelling als volgt in: 'De omstandigheid dat logistieke dienstverleners als USA c.s. hun werkzaamheden doorgaans plegen uit te voeren onder toepasselijkheid van algemene voorwaarden en dat A en/of zijn tussenpersoon hierop bedacht had dienen te zijn, is onvoldoende om een dergelijke uitzondering, en daarmee derdenwerking aan te kunnen nemen. Hieruit kan immers nog niet worden afgeleid dat A door zijn gedraging bij USA c.s. het gerechtvaardigde vertrouwen heeft gewekt dat zij tegenover A een beroep op hun exoneratiebeding zouden kunnen doen. Ook de omstandigheid dat USA c.s. slechts een lage vergoeding voor hun werkzaamheden ontvangen is onvoldoende om derdenwerking te kunnen aannemen.'

Rb. Dordrecht 23 mei 2007, LJN BA6163, nr. 65963/HA ZA 06-2527 Erfeniskwestie, waarbij de erflater niet bij testament over zijn nalatenschap heeft beschikt, zodat moeder en de zes kinderen krachtens de wet zijn (enige) erfgenamen zijn. De moeder geeft een algemene volmacht aan Wijntje. Ten aanzien van de ech-

telijke woning was in de opdracht een minimumprijs opgenomen. Wijntje ondertekent namens de erven een koopovereenkomst met broer Gerard, voor een bedrag dat onder de minimumprijs ligt. De haar verleende volmacht strekte echter niet zover dat zij zonder nader overleg namens de erven akkoord kon gaan met de verkoop van de woning. De rechtbank overweegt, in het kader van art. 3:61 lid 2 BW, dat, gelet op de minimumprijs, waarmee Gerard bekend was, Gerard er niet zonder meer vanuit mocht gaan dat Wijntje bevoegd was namens de erven een koopovereenkomst met hem te sluiten voor een bedrag onder de minimumprijs. Er is dan ook geen rechtsgeldige overeenkomst tussen de erven en Gerard tot stand gekomen.

Rb. Rotterdam 16 mei 2007, LJN BA6184, nr. 253306/HA ZA 06-78 (*Vendorisk Schadeverzekeringssmaatschappij NV en Hema BV/Gemeente Rotterdam*)

Om de oorzaak van een terugkerende verzakking te achterhalen, heeft de gemeente, althans haar personeel, een slang verbonden aan de ter plaatse aanwezige brandkraan. Water en modder is het bedrijfspand van de Hema binnengedrongen en heeft schade aangericht aan het interieur van de inrichting, waaronder wanden en liften. Vendorisk en Hema vorderen op grond van art. 6:170 BW vergoeding van de geleden schade van de gemeente.

De rechtbank overweegt dat tussen partijen vaststaat dat de gemeente aansprakelijk is voor eventuele fouten, gemaakt door de gemeentewerkers, die water in het gat hebben gespoten. De vraag of het hier gaat om een fout van de gemeentewerkers beantwoordt de rechtbank aan de hand van de volgende maatstaf. 'Of het in het leven roepen van een gevaarlijke situatie waaruit schade aan zaken kan voortvloeien onrechtmatig is, hangt af van de mate van waarschijnlijkheid waarmee niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid kan worden verwacht, de hoegrootheid van de kans dat daaruit ongevallen ontstaan, de ernst die de gevolgen daarvan kunnen hebben, en de mate

van bezwaarlijkheid van te nemen voorzorgsmaatregelen.'

Rb. Arnhem 25 april 2007, LJN BA5747, nr. 146195 (*Eiser/Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling*)

Tussen partijen zijn enkele overeenkomsten gesloten die per brief, gedateerd 24 februari 2005, door betrokkene zijdens Cito zijn opgezegd. Eiser stelt dat betrokkene niet bevoegd was de overeenkomsten op te zeggen, omdat hij niet bevoegd was Cito te vertegenwoordigen. De rechtbank stelt vast dat niet in geding is dat betrokkene statutair bevoegd was namens Cito op te treden en de overeenkomsten op te zeggen. Daarmee is gegeven dat voor zover betrokkene inderdaad gemachtigd was de brief te schrijven, de opzegging door een vertegenwoordigingsbevoegde is gedaan. Voor zover eiser de bevoegdheid van betrokkene om de brief te schrijven in twijfel trok, had hij op grond van art. 3:71 BW daarvan terstond na ontvangst van die brief bewijs kunnen vragen. Cito heeft e-mailcorrespondentie in het geding gebracht, waaruit blijkt dat het akkoord was dat betrokkene de overeenkomsten namens de achterman opzegde. In deze omstandigheden had eiser feiten en omstandigheden dienen aan te voeren om zijn stelling dat een volmacht ontbrak, te ondersteunen. Dit heeft eiser echter niet gedaan, hetgeen leidt tot de conclusie dat de opzegging van de overeenkomsten bevoegd namens Cito is gedaan.

Rb. Den Haag 28 maart 2007, LJN BA4644, nr. 270651/HA ZA 06-2627 (*Frilemo Investments BV/Stichting Vestia Groep en Gedaagde 2*)

Koopovereenkomst met betrekking tot een pand. Frilemo eist nakoming, Vestia stelt niet gebonden te zijn. De rechtbank oordeelt dat Frilemo er redelijkerwijze op mocht vertrouwen dat een toereikende volmacht was verleend. Om tot dit oordeel te komen heeft de rechtbank de volgende punten in aanmerking genomen.

De onderhandelingen over de aankoop van het pand zijn namens Vestia gevoerd door Timpaan, een volle dochteronderneming van Vestia.

Dat Timpaan Vestia bij de onderhandelingen vertegenwoordigde, wil nog niet zeggen dat Timpaan bevoegd was zelf een overeenkomst namens Vestia te sluiten, maar brengt wel mee dat uitlatingen die Timpaan namens Vestia in het kader van de onderhandelingen heeft gedaan, in beginsel kunnen worden toegerekend aan Vestia. Timpaan heeft meermalen aan Frilemo blijk gegeven van bemoeienissen van Q (algemeen bestuurder van Stichting Vestia Groep) bij de eventuele aankoop. Frilemo mocht er daarom van uitgaan dat Q op de achtergrond betrokken was en bleef bij de onderhandelingen. Frilemo mocht erop vertrouwen dat Gedaagde 2, zijnde directeur Ceres Projecten (Ceres Projecten is een nevenvestiging en onderdeel van Vestia), bevoegd was de overeenkomst namens Vestia te ondertekenen, terwijl dit vertrouwen is gebaseerd op gedragingen die moeten worden aangemerkt als gedragingen van Vestia. Ook al is het niet zo dat Q rechtstreeks met Frilemo contact heeft gehad over de aankoop van het pand en evenmin over de bevoegdheid van Gedaagde 2, nu hij op een voor Frilemo kenbare wijze op de achtergrond bij de onderhandelingen betrokken was en Timpaan bij die onderhandelingen als vertegenwoordiger optrad van Vestia, moet de uiteindelijke mededeling dat Gedaagde 2 bevoegd was, aan Vestia worden toegerekend.

Vzr. Rb. Zwolle 2 augustus 2006, LJN BA8931, 105943/HA ZA 05-200 (A Beheer BV/Orcom Vastgoed BV en Orcom Vastgoed BV/VVM Onroerend Goed BV)

VVM verkoopt een nieuwbouwbedrijfshal aan Orcom of nader te noemen meester. In een later stadium verkoopt Orcom het pand aan A of nader te noemen meester. A ontvangt dan een brief van de gemeente waarin is gesteld dat het pand is gebouwd in afwijking van de bouwvergunning en de brandveiligheidsvoorschriften. A treft de vereiste maatregelen en stelt Orcom op grond van non-conformiteit aansprakelijk. Subsidiar vordert A ontbinding van de koopovereenkomst. Orcom wijst de aansprakelijkheid af, gelijk VVM dat tegenover haar in vrijwaring doet.

De voorzieningenrechter stelt dat art. 3:67 BW in casu niet direct van belang is, want de daarin geregelde materie is niet wat partijen in casu verdeeld houdt. Wél relevant is art. 3:66 lid 1 BW. Een door de gevolmachtigde binnen de grenzen van zijn bevoegdheid in naam van de volmachtgever verrichte rechtshandeling treft in haar gevolgen de volmachtgever. Met andere woorden, Orcom valt er tussenuit nu zij binnen de grenzen van haar bevoegdheid en in naam van A (zij het voornog als nader te noemen meester) een rechtshandeling met VVM heeft verricht. Op grond van die bepaling is derhalve een rechtstreekse contractsband tussen A en VVM ontstaan.

De conclusie is dan ook dat A in de hoofdzaak niet ontvankelijk is in haar vordering jegens Orcom. De vordering van Orcom in de vrijwaring wordt afgewezen nu haar geen veroordeling in de hoofdzaak treft.

A.L.H. Ernes

(INTERNATIONAAL) CONTRACTEREN

Literatuur

S.Y.Th. Meijer, 'Drie arresten over de bemiddelingsovereenkomst', *MvV* 2007-5, p. 90-94

Savills Nederland BV/B&S kantoren IV c.s. (HR 4 april 2007, *LJN* AZ5440), *Furnix Bouwontwikkeling BV c.s.* (HR 30 maart 2001, *LJN* AB0808) en *Graan Management BV/PeHa Holding c.s.* (HR 23 mei 2003, *NJ* 2003, 518) behandelen achtereenvolgens de vraagstukken van belangenverstrengeling, opzeggingsbevoegdheid en het recht op loon als een bemiddelingsovereenkomst met een *no-cure-no-pay*-afpraak voortijdig wordt beëindigd. De auteur merkt samengevat het volgende op: Uit het Savills-arrest blijkt dat art. 7:418 BW een echte vangnetbepaling is. Als de bemiddelaar een belang heeft bij de totstandkoming van de overeenkomst, geldt de mededelingsplicht. Het is niet aan de bemiddelaar zelf om te oordelen of de samenloop van belangen een probleem is. Deze afweging moet de opdrachtgever maken.

De opzeggingsbevoegdheid zoals deze voortvloeit uit art. 7:408 BW vindt haar grens in een in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbare uitoefening. De omstandigheden die door het hof zijn genoemd sluiten aan bij de omstandigheden die een rol spelen bij de opzegging van andere onbenoemde duurovereenkomsten zoals deze zijn genoemd in de jurisprudentie. Een vergoeding voor inmiddels verrichte werkzaamheden staat er niet aan in de weg dat de opzegging toch onaanvaardbaar is in het licht van de redelijkheid en billijkheid.

Art. 7:411 BW geeft de bemiddelaar recht op loon. Dit kan, zelfs als aan de voorwaarde van het tweede lid van art. 7:411 BW is voldaan, betekenen dat hij gerechtigd is tot het volle loon. De bemiddelaar heeft recht op het volle loon als het einde van de opdracht toe te rekenen is aan de opdrachtgever.

B.M. Katan, 'De ondergrens van art. 6:89 BW', *Contracteren* 2007-2, p. 45-48

Naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad in de zaak *Brocacef/Simons* (HR 23 maart 2007, *NJ* 2007, 176) gaat de auteur in op de ondergrens voor de toepasselijkheid van art. 6:89 BW, die wellicht hoger ligt dan slechts de situatie waarin überhaupt niet gepresteerd wordt. Ook bij gedeeltelijke prestaties kan worden geoordeeld dat een beroep op art. 6:89 BW buiten toepassing wordt gelaten en concludeert dat als vuistregel geldt dat er eerder een klachtplicht zal bestaan wanneer de verschillende verplichtingen in de overeenkomst nauwer met elkaar samenhangen dan wanneer dat niet het geval is. Omdat grensgevallen precies de rechtsonzekerheid kunnen meebrengen die de wetgever met de invoering van art. 6:89 en 7:23 BW heeft willen voorkomen, zou die samenhang volgens de auteur vrij snel aangenomen moeten worden.

Rechtspraak

HR 29 juni 2007, *RvdW* 2007, 634 Indien een buitengerechtelijke ontbindingsverklaring is uitgebracht en ten tijde daarvan een bepaald gebrek

van de afgeleverde zaak nog niet aan het licht was getreden, zodat dit niet mede aan de ontbinding ten grondslag is gelegd, kan ook dit alsnog aan het licht gekomen gebrek van belang zijn voor de beoordeling of de ontbinding gerechtvaardigd is, mits is voldaan aan de eisen van art. 6:265 lid 2 en 7:23 BW.

De koper van een beregeningsinstallatie heeft de koop buitengerechtelijk ontbonden en vordert schadevergoeding op grond dat de installatie, ook na de herstelwerkzaamheden, niet aan de overeenkomst beantwoordt. De verkoper betwistte de non-conformiteit en betoogde dat de koper zijn eventuele rechten op ontbinding en schadevergoeding heeft verwerkt door, na de herstelwerkzaamheden, te laat te protesteren over de gebreken die volgens hem nog steeds aanwezig waren. Het hof heeft dit verweer gehonoreerd en wees de vordering van koper af. Binnen bekwame tijd klagen moest inderdaad, maar de klacht dat het hof niet kenbaar aandacht heeft besteed aan het eerst na ontbinding geconstateerde gebrek, treft doel. Kennelijk is het hof van oordeel geweest dat dit gebrek hier betekenis miste omdat het niet mede ten grondslag was gelegd aan de ontbinding van de koopovereenkomst. Indien echter een buitengerechtelijke ontbindingsverklaring is uitgebracht en ten tijde daarvan een bepaald gebrek van de afgeleverde zaak nog niet aan het licht was getreden, zodat dit niet mede aan de ontbinding ten grondslag is gelegd, kan ook dit alsnog aan het licht gekomen gebrek – op zichzelf dan wel in samenhang met de in de ontbindingsverklaring genoemde gebreken – van belang zijn voor de beoordeling of de ontbinding gerechtvaardigd is. In deze zaak was een nieuw gebrek van de afgeleverde zaak aan het licht getreden nadat de procedure aanhangig was gemaakt. In een dergelijk geval kan een ingevolge art. 6:265 en/of art. 7:23 BW vereiste verklaring van de koper jegens de verkoper ook besloten liggen in enig processtuk van zijn zijde.

HR 29 juni 2007, RvdW 2007, 635
Het cassatiemiddel voert aan dat het hof door een taalkundige uitleg van

de vaststellingsovereenkomst voorop te stellen en zonder reeds bij die taalkundige uitleg acht te slaan op de overige omstandigheden van het geval, de Haviltex-maatstaf verkeerd heeft toegepast. Ook zou ten onrechte zijn voorbijgegaan aan een gedaan bewijsaanbod. De Hoge Raad oordeelt dat het hof vrijstond om in dit geval, dat wordt gekenmerkt door de in het bestreden arrest vermelde factoren – waaronder met name de aard van de overeenkomst (een vaststellingsovereenkomst inzake een zuiver commerciële transactie) en het feit dat partijen bij de totstandkoming daarvan werden bijgestaan door (juridisch) deskundige raadslieden –, vooralsnog zonder een inhoudelijke beoordeling van de in het onderdeel bedoelde stellingen van eiser tot cassatie, te komen tot een voorshands gegeven oordeel aangaande de uitleg van de vaststellingsovereenkomst en vervolgens te beoordelen of eiser tot cassatie, de partij op wie hier de bewijslast rust, voldoende had gesteld om tot bewijs te worden toegelaten. Volgt alsnog cassatie omdat de motiveringsklacht tegen het passeren van het bewijsaanbod inzake de juistheid van stellingen inzake de uitleg van de overeenkomst slaagt.

Hof Den Bosch 23 januari 2007, NJF 2007, 215

In dit arrest wordt bepaald dat het ‘behoren te begrijpen’ in art. 3:70 BW (instaan voor volmacht) niet zo ver gaat dat zulks een verplichting om het handelsregister te raadplegen impliceert.

O. Böhmer

TOEZICHT OP FINANCIËLE DIENST- VERLENING

Regelgeving

Sinds het verschijnen van *NTHR* 2007-2 zijn onderstaande Wft-gereleerde wetswijzigingen, besluiten en regelingen gepubliceerd:
– Wijziging Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en Wet op het financieel toezicht (implementatie vijfde richtlijn motorrijtuigenverzekering), *Staatsblad* 2007, 194
– Inwerkingtreding Wijziging Wet

aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en de Wet op het financieel toezicht (implementatie vijfde richtlijn motorrijtuigenverzekering), *Staatsblad* 2007, 195

– Besluit tot wijziging van het Besluit bekostiging financieel toezicht, *Staatsblad* 2007, 262

– Wijziging Regeling Aanwijzing Diploma's Financiële Dienstverlening Wft, *Staatscourant* 2007, 41

– Vaststelling bedragen 2007 Wet op het financieel toezicht, *Staatscourant* 2007, 41

– Wijziging Tijdelijke regeling invoering Wft, *Staatscourant* 2007, 95

– Wijziging Regeling aanwijzing diploma's financiële dienstverlening Wft, *Staatscourant* 2007, 99

– Wijziging Besluit aangewezen staten, *Staatscourant* 2007, 138

– Regeling tot wijziging Tijdelijke regeling invoering Wft, *Staatscourant* 2007, 162

Door Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) werden de volgende beleidsregels gepubliceerd:

– Beleidsregel Meldingsformulier substantiële deelneming, *Staatscourant* 2007, 66

– Beleidsregel Meldingsformulier voor bestuurders en commissarissen, *Staatscourant* 2007, 66

– Beleidsregel Meldingsformulier transacties in financiële instrumenten in de eigen uitgevende instelling, *Staatscourant* 2007, 66

– Beleidsregel Meldingsformulier voor geplaatst kapitaal van uitgevende instellingen, *Staatscourant* 2007, 66

In verband met de inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) per 1 oktober 2006, de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Pensioenwet (Pw) en de gewijzigde Wet verplichte beroeps-pensioenregeling (Wvb) per 1 januari 2007, hebben de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank NV (DNB) afspraken gemaakt inzake samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, regelgeving en beleid, (inter)nationaal overleg en andere taken met een gemeenschappelijk belang met betrekking tot de uitvoering van genoemde wetten. Deze afspraken zijn vastgelegd in een convenant.

– Convenant Stichting Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandse Bank N.V., *Staatscourant* 2007, 130

Kamerstukken

Wijziging Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en de Wet op het financieel toezicht (implementatie vijfde richtlijn motorrijtuigenverzekering)

- *Kamerstukken I* 2006/07, 30 860, nr. A, voorlopig verslag
- *Kamerstukken I* 2006/07, 30 860, nr. B, memorie van antwoord
- *Kamerstukken I* 2006/07, 30 860, nr. B, herdruk, memorie van antwoord
- *Kamerstukken I* 2006/07, 30 860, nr. C, eindverslag

Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten

- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 086, nr. 1, koninklijke boodschap
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 086, nr. 2, voorstel van wet
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 086, nr. 3, memorie van toelichting
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 086, nr. 4, nota van verbetering
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 086, nr. 5, brief minister bij consultatiedocumenten conceptbesluit gereglementeerde markten Wft

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten ter implementatie van richtlijn nr. 2004/109/EG

- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 093, nr. 1, koninklijke boodschap
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 093, nr. 2, voorstel van wet
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 093, nr. 3, memorie van toelichting
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 093, nr. 4, advies en nader rapport
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31 093, nr. 5, nota van verbetering

Literatuur

Mw. F.M. Schlingmann, 'De Wet op het financieel toezicht: functioneel toezicht van doelgericht wettelijk kader voorzien', *WPNR* 2007-6718, p. 621-628

In deze bijdrage geeft de auteur een uitzetting van de systematiek van de Wet op het financieel toezicht.

Mw. H. de Boer, 'Gedragstoezicht op de tussenpersoon', *de Beursbengel* juni 2007, p. 20-23

In dit vijfde artikel in de serie die *de Beursbengel* wijdt aan de Wft geeft de auteur in vogelvlucht aan met welke gedragsregels een verzeke- ringstussenpersoon te maken krijgt. Waar zij zich met betrekking tot de eisen inzake deskundigheid resp. betrouwbaarheid en integriteit beperkt tot een beschrijving van de (implicaties van de) regelingen die daarom- trent zijn opgenomen in de Wft en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo), onthoudt De Boer zich bij de behande- ling van de regelingen over de infor- matievoorziening niet van kritiek. 'Met name voor deze informatiever- plichtingen geldt dat het – zacht uit- gedrukt – wenen is aan de opzet van de Wft en het bijbehorende Bgfo.' De auteur licht dit toe met de vaststelling dat het antwoord op de vraag welke informatie de tussenper- soon de cliënt moet verschaffen op verschillende plaatsen in de wetge- ving is te vinden. Voorts wijst zij op het 'enigszins troebele' onderscheid tussen de financiële diensten bemid- delen en adviseren. Haar beschrij- ving van deze beide diensten en de daarbij geldende informatieverplich- tingen vormt de hoofdmoot van het artikel.

C.J. de Jong

VERVOERRECHT

Regelgeving

Wet van 9 juli 2007 tot wijziging van de Luchtvaartwet in verband met de verduidelijking en uitbrei- ding van bevoegdheden op het ter- rein van de beveiliging van de bur- gerluchtvaart en wijziging van de Wet wapens en munitie met be- trekking tot onderzoek aan de kle- ding en de verpakking van goede- ren, met inbegrip van reisbagage, op wapenbezit van personen die zich op luchtvaartterreinen bevin- den. *Staatsblad* 2007, 257, bron: Opmaat.

De wet strekt onder andere tot de wijziging van de Luchtvaartwet. Wat betreft de Luchtvaartwet gaat het om het voorzien in de mogelijk-

heid luchtvaartmaatschappijen te verplichten tot de inzet van zoge- noemde 'air marshals'. Een proef- programma hiermee heeft zowel de overheid als de luchtvaartsector overtuigd van het nut van deze maatregel bij de beveiliging van de burgerluchtvaart, onder andere in verband met (internationale) terro- ristische bedreigingen. Daarnaast biedt de wet duidelijkheid over de bevoegdheid van de Minister van Justitie tot het toepassen van be- stuursdwang ter handhaving van de regels ter zake van beveiliging van de burgerluchtvaart. Ten slotte houdt een aantal wijzigingen verband met de vertaling van de communautaire verplichtingen op het terrein van de burgerluchtvaart naar de Nederland- se situatie.

Literatuur

CMR-special, European Transport Law 2007-3

Onderhavig nummer van *ETL* is vrijwel geheel gewijd aan het CMR-symposium dat op 8 juni jongstleden plaatsvond te Antwerpen. In dit nummer vindt u de bijdrage van H.P.A.J. Martius over 'The use of electronic means of communication under the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods By Road, de bijdrage van L. Keyzer over ondervoer en op- volgend vervoer en de bijdrage van Ph.H.J.G. van Huizen over art. 29 CMR.

J. Becher, 'Die Anwendung der CMR in der englischen Rechts- praxis', *TranspR* 2007-6, p. 232-236

In dit overzicht verschaft de schrij- ver inzicht in de toepassing van de CMR in de Engelse rechtspraktijk. Daar Engels recht een precedenten- recht is doet hij dit aan de hand van een aantal onderwerpen die in de jurisprudentie naar voren zijn geko- men. Hij schetst allereerst de invloed van de continentale uitleggingsme- thoden op de huidige Engelse ver- dragsinterpretatie aan de hand van uitspraken zoals *James Buchanan* en *Taunton Meat Haulage*. Het daarop aansluitende item betreft de manier waarop de 'gaten' in het verdrag worden opgevuld met behulp van 'common law', hetgeen onder an- dere geïllustreerd wordt door de *Gefco*

vs. *Mason* uitspraak. Na deze onderwerpen vervolgt hij zijn overzicht met de Engelse zienswijze omtrent art. 29 CMR, de toepasselijkheid van de CMR bij multimodaal vervoer, het vraagstuk van de actieve legitimatie en de opvolgendevervoerderproblematiek. Ook deze onderwerpen worden ondersteund door de nodige uitspraken, waarbij *Datec Electronic Holdings* en *Quantum* natuurlijk niet ontbreken.

S.D. Lindenbergh, 'Beperking van aansprakelijkheid bij personenschade van de reiziger, techniek en tendens', *AV&S* 2007, p. 88-93

Lindenbergh gaat in het artikel in op enkele min of meer juridisch-technische aspecten van aansprakelijkheid voor personenschade tijdens vervoer. Naast het geven van een korte uitleg over deze materie die geregeld is in het vervoerrecht trekt hij een parallel naar het reguliere aansprakelijkheidsrecht. Hij constateert daarbij de tendens in de wetgeving exoneratiemogelijkheden op het gebied van de personenschade terug te snoeien. De literatuur en de rechtspraak vallen deze ontwikkeling bij, zoals blijkt uit onder andere het recente *Skeeler*-arrest. Ook stipt Lindenbergh aan dat naast het vervoerrecht ook het reguliere aansprakelijkheidsrecht een (wettelijke) limitering van aansprakelijkheid kent, te weten art. 6:110 BW. In aansluiting bij het voorgaande blijkt de wetgever echter zeer terughoudend in de uitoefening van deze algemene bevoegdheid tot limitering van aansprakelijkheid. Deze tendens laat zich tegenwoordig zelfs enigszins in het vervoerrecht gelden. De lagere rechtspraak laat zien dat een beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid met betrekking tot personenschade in het vervoerrecht niet meer op voorhand kansloos is. Lindenbergh concludeert echter wel dat daarmee het verschil in beschermingsniveau tussen de verschillende aansprakelijkheidsregimes met betrekking tot personenschade niet is opgeheven. Degene die ernstig letsel oploopt in de trein of tram bevindt zich nog steeds in een aanzienlijk slechtere positie dan degene die aangereden wordt door een dergelijk vervoermiddel, hetgeen de schrijver schrijnend acht.

H. Boonk, 'Cognossement en legitimatie', *TVR* 2007-4, p. 91-99

In deze bijdrage behandelt de schrijver enige problemen met betrekking tot actieve en passieve legitimatie bij cognossementsvervoer.

M.A. Huybrechts, 'Afscheidscollege "Language that would make a sailor blush"', *TVR* 2007-4, p. 100-113

Op vrijdag 2 maart 2007 sprak Marc Huybrechts aan de Universiteit Antwerpen zijn afscheidrede uit ter gelegenheid van zijn emeritaat. Huybrechts betoogt in zijn rede – aan de hand van talrijke voorbeelden – dat het zeerecht een vrij autonome rechtstak is.

G.J. van der Ziel, 'Het UNCITRAL-ontwerp voor een nieuw zeevervoersverdrag', *TVR* 2007-4, p. 114-115

De auteur geeft de stand van zaken aan met betrekking tot het UNCITRAL-project om een nieuw zeevervoersverdrag op te stellen dat de Hague (Visby) Rules en Hamburg Rules moet gaan vervangen.

Rechtspraak

Rb. Rotterdam 8 februari 2006, nr. 1756/HA ZA 86-556 (Vervolg van Rb. Rotterdam 1 oktober 2003, *S&S* 2004, 106), *S&S* 2007, 73

In beginsel is de cognossementsvervoerder gebonden aan de vermeldingen van goede uiterlijke zichtbare staat en van de hoeveelheden en gewichten in een bevoegd door de kapitein of namens deze ondertekend en afgegeven cognossement. Ten aanzien van vermeldingen die hij redelijkerwijs niet (op eenvoudige wijze) heeft kunnen controleren en waarvan hij de onjuistheid ook niet kende kan hij zich echter beroepen op in het cognossement opgenomen beperkende clausules. Dit lijkt echter uitzondering indien de vervoerder weet dan wel ernstige reden heeft te vermoeden dat de vermeldingen niet juist zijn.

Rb. Rotterdam 21 december 2005, nr. 239355/HA ZA 05-1573, *S&S* 2007, 81

Vervoer, onder de CMR, van Duitsland naar Roemenië door eiser in opdracht van gedaagde (gevestigd te

Zwitserland), die daarbij van eiser verlangt dat alle voor het transport benodigde vrachtwagens tegelijk bij de douane aankomen teneinde als één homogene colonne te worden ingeklaard. Eiser vordert dientengevolge geleden demurrage-schade van gedaagde die zich beroept op onbevoegdheid van de rechtbank. Aangezien de rechterlijke bevoegdheid wordt geregeld door de CMR, treden de bevoegdheidsregels van het EVEX op grond van art. 57 lid 1 EVEX terug. Art. 31 CMR bepaalt dat tot kennisneming van een door de CMR beheerst geschil uitsluitend een door partijen bij beding aangewezen gerecht, de gerechten van het land van de woonplaats van de gedaagde en de gerechten van de landen van de plaatsen van lading of lossing bevoegd zijn. Nu gedaagde is gevestigd te Zürich (Zwitserland), terwijl de landen van inlading dan wel lossing van de goederen Duitsland en Roemenië waren, is de rechtbank alleen ingevolge art. 31 CMR bevoegd indien sprake is van een tussen partijen overeengekomen beding waarbij rechtsmacht aan de Nederlandse rechter is toebedeeld. Onderzocht dient te worden of de algemene bedrijfsvoorwaarden van eiser, met daarin een forumkeuzebeding voor de Rechtbank Rotterdam, op de overeenkomst van toepassing zijn en of eiser, mede gelet op de omstandigheden van het geval, erop mocht vertrouwen dat gedaagde de gelding van voornoemde voorwaarden heeft aanvaard. In dit verband is van belang wat partijen over en weer daartoe hebben verklaard en hetgeen zij uit elkaars verklaringen en gedragingen, overeenkomstig de zin die zij daaraan redelijkerwijs mochten toekennen, hebben afgeleid. De overeenkomst is tot stand gekomen doordat gedaagde per e-mail de offerte van eiser heeft aanvaard. Nergens wordt verwezen naar de toepasselijkheid van de algemene bedrijfsvoorwaarden van eiser. In een offerte van later datum wordt het transport aangeboden op 'Basis CMR-Konditionen' en eindigt de tekst met de woorden: 'end of offer', waardoor niet valt op te maken dat eiser ook de onderstaande, in de voettekst vermelde algemene bedrijfsvoorwaarden op haar aanbod van toepassing wenst te verklaren.

Ook in de hieropvolgende, door eiser aan gedaagde uitgebrachte, gewijzigde c.q. aangepaste offertes worden steeds de condities en specificaties als genoemd in de voorgaande voorstellen door eiser van overeenkomstige toepassing verklaard. Gedaagde hoefde niet te verwachten dat eiser, als opsteller van de offerte, óók haar algemene bedrijfsvoorwaarden op de vervoerovereenkomsten tussen partijen van toepassing wenste te verklaren. De enkele omstandigheid dat de door eiser gezonden e-mailberichten bij het openen daarvan in de voettekst de algemene bedrijfsvoorwaarden uitsluitend van toepassing verklaren, is daartoe onvoldoende, te meer nu het 'uitsluitend van toepassing verklaren' van de algemene bedrijfsvoorwaarden ook niet in overeenstemming is met de in de offerte door eiser bedongen toepasselijkheid van de CMR. Nu de algemene bedrijfsvoorwaarden niet gelden, is tussen partijen geen beding als bedoeld in art. 31 lid 1 CMR overeengekomen.

Compania Sud American Vapores vs. MS ER Hamburg Schiffahrtsgesellschaft mbH & Co KGF, *MLCLQ Yearbook* 2007, 113

In deze zaak is aan de orde de verantwoordelijkheid voor laden en stuwage van lading onder een 'time charter party'. Hier wordt nog eens bevestigd dat de woorden 'under the supervision of the captain' in de NYPE form (1946) niet de verantwoordelijkheid voor stuwage of de zorgvuldige supervisie over de stuwage doen leggen bij de eigenaar van het schip.

Parsons Corp vs. CV Scheepvaartonderneming Happy Rangers (The Happy Ranger), *MLCLQ Yearbook* 2007, 121

In deze zaak wordt het principe bevestigd dat de vervoerder niet verantwoordelijk is voor zeewaardigheid van het schip totdat het onder zijn controle of in zijn invloedssfeer valt. In deze zaak slaagde de vervoerder er echter niet in om aan te tonen dat hij zorgvuldig had betracht bij het zeewaardig maken van het schip na inontvangstneming. Bovendien had de vervoerder gefaald aan te tonen dat de haken effectief

waren getest. In casu heeft de vervoerder onvoldoende voldaan aan zijn zorgplicht die voortvloeit uit art. 3 lid 2 HVR.

H.M.B. Brouwer/M.A.I.H. Hoeks

VERZEKERINGS- RECHT

Regelgeving

Aansprakelijkheid kernongevallen,

Wetsvoorstel 21 juli 2007, Kamerstukken II 2006/07, 31 119, nr. 1-4 Ten gevolge van wijziging in de Verdragen van Parijs en Brussel (Protocollen van 12 februari 2004, *Trb.* 2005, 89 en *Trb.* 2005, 90) zijn aanpassingen noodzakelijk van een aantal bepalingen in de Wet aansprakelijkheid Kernongevallen en zullen twee nieuwe artikelen worden toegevoegd. Een van deze artikelen betreft de bepaling dat de rechter de exploitant geheel of gedeeltelijk kan ontslaan van de verplichting om schadevergoeding te betalen aan de persoon door wiens grove nalatigheid of opzet de schade is ontstaan.

Wetsvoorstel 25 juni 2007: Implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten (Markets in Financial Instruments Directive MiFID), Kamerstukken II 2006/07, 31 086

Dit voorstel zal de Richtlijn beleggingsdiensten 1993 vervangen en heeft tot doel een meer efficiënte en geïntegreerde Europese beleggingsmarkt tot stand te brengen. Het beoogd onder meer verbeteringen van bescherming van de positie van beleggers en biedt mogelijkheden om handelsplattvormen op te richten. Invoering zal een wijziging van de Wft opleveren en de inwerkingtreding zal vooralsnog per 1 november 2007 zijn.

Literatuur

C. de Jong, 'Gevolmachtigde agenten verdienen beter (deel 1)', *Beursbengel* 2007, augustus, p. 24

In het eerste deel over de aan de gevolmachtigde agent gewijde bepalingen in de Wft, staan de reikwijdte van de Wft en de vergunning cen-

traal. In de Europese richtlijn wordt de gevolmachtigde agent nergens meer genoemd.

C. de Jong, 'Gevolmachtigde agenten verdienen beter (deel 2)', *Beursbengel* 2007, september, p. 23

In het tweede deel komen de vergunningseisen aan de orde en wordt aandacht besteed aan de bedrijfsvoering en uitbesteding. Voorts worden de volmachtverlening en de beëindiging van de volmacht behandeld.

U.B. Miranda, 'Uitleg van het diefstalbegrip in de WAM-verzekering (HR 9 februari 2007, LJN AZ5830)', *Bb* 2007-13

In dit artikel wordt het in de titel genoemde arrest besproken met als leidraad het de uitleg van het diefstal begrip.

T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Opzet en aan opzet grenzende roekeloosheid in het verkeer (HR 30 maart 2007, LJN AZ7863, RvW 2007, 358 (Pesti/Noordhollandsche van 1816))', *Bb* 2007-13

Een bespreking van het in de titel genoemde arrest.

J.D. van de Meent, 'De kern van de verzekeringsovereenkomst', *PP* 2007-4

Centraal in deze analyse staat de vraag welke bepalingen die op de omvang van de dekking betrekking (lijken te) hebben zijn kernbedingen en welke niet. Vervolgens wat betekent het dan voor de verzekeringspraktijk wanneer een beding als kernbeding kan worden aangemerkt.

J. Quakkelaar, 'De directe actie en verjaring in het nieuwe verzekeringsrecht; enkele belangrijke aspecten in het licht van het EVRM', *Letsel & Schade* 2007-1

Uitlichten van enkele aspecten van het nieuwe verzekeringsrecht tegen het licht van het EVRM.

R. Cox & L. Merrett, *Conflicts of Insurance & Reinsurance*, London: Informa Law 2006, ISBN 1843115328

J.M. van der Most, *De zorg of het geld*, Den Haag: Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn 2007, ISBN 9789078967019

Bij het afsluiten van een ziektekostenverzekering kan men kiezen voor een uitkering in natura of restitutie. Hoe deze begrippen door zorgverzekeraars worden uitgelegd en wat deze uitleg voor gevolgen kan hebben voor verschillende aspecten van de zorgverzekering komt aan de orde evenals andere modellen die ten grondslag kunnen liggen aan de uitkering. Ter vergelijking wordt het stelsel in de Verenigde Staten op enkele punten naast het Nederlandse stelsel geëgd.

A. de Bos & W.J. Slagter (red.), *Financieel recht vanuit economisch en juridisch perspectief*, Kluwer: Deventer 2007, ISBN 9789013048025

Een bestudering van de transacties, de verantwoording en het toezicht op de financiële markten vanuit juridisch en economisch perspectief. Behandeld worden een aantal aspecten vanuit een multidisciplinaire invalshoek waarbij de transactie op de financiële markt centraal staat, onder andere onderwerpen uit het ondernemingsrecht, effectenrecht, het verbintenissenrecht en het bestuursrecht.

M.A. Clarke, *Law of Insurance Contract*, London: Infoma Law 2006 (8e druk), ISBN 1843115336

Rechtspraak

Hof Arnhem 7 maart 2000, LJN BB0830

Zoals volgt uit het arrest van de Hoge Raad van 1 mei 1998 waarin de HR het bestreden arrest vernietigd en de zaak terugverwijst dient dit hof te beslissen op het door verzekeraar gedane beroep op art. 11 onder A3 van de toepasselijke polisvoorwaarden – welke bepaling kort gezegd inhoudt dat de verzekeraar in geval van niet-naleving van de verplichting van de verzekerde tot melding van een risicoverzwarende verandering, niet gehouden is de schade te vergoeden, tenzij de verzekerde kan aantonen dat de brand noch direct noch indirect verband houdt met de hennepeteelt – en het daaraan

door hen verbonden aanbod om drie met name genoemde getuigen te doen horen.

Hof Arnhem 5 juni 2007, LJN BB0842

Verzekeraar beroept zich tevergeefs op het feit dat het brandoorzaak-onderzoek op een in die tijd gebruikelijke wijze heeft plaatsgevonden. Aangezien er direct na de brand in een boerderij een hennepkwekerij werd aangetroffen had verzekeraar kunnen weten dat er sprake was van een risicoverzwarende verandering in de zin van art. 11 van de polisvoorwaarden en dat dit tot gevolg had dat verzekerde geen recht op vergoeding van de door hem geleden schade had tenzij verzekerden het in lid 3 van dat artikel genoemde bewijs zouden kunnen leveren (afgezien van een eventuele coulancehalve uitkering). In de bijzondere omstandigheden van dit geval mocht van verzekeraar dan ook bijzondere zorg worden verwacht die onder meer meebracht dat verzekeraar er alles aan had moeten doen om te voorkomen dat belangrijke aanknopingspunten voor brandonderzoek verloren zouden gaan. Deze zorg strekt zich onder meer uit tot het zo veel mogelijk intact laten van de situatie na de brand dan wel het zorgvuldig vastleggen van de situatie.

Rb. Amsterdam 30 mei 2007, LJN BB1868

In deze zaak gaat het om de uitleg van een valuation clause in een goedertransportverzekeringsovereenkomst in geval van een zending op DES-condities.

Nu op de verzekeringsovereenkomst Nederlands recht van toepassing is, komt het ter beantwoording van de vraag welke opvatting over de uitleg van art. 24(A) van de verzekeringsovereenkomst de juiste is, naast de taalkundige uitleg van de verzekeringsovereenkomst, aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs mochten toekennen aan het beding en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Voor de beoordeling van het geschil zal moeten komen vast te staan wat in de internationale goedertransportbranche de gebruikelijke opvatting is over de uit-

leg van art. 24(A) van de verzekeringsovereenkomst.

Het beroep van verzekeraars op het indemniteitsbeginsel wordt reeds afgewezen nu niet gebleken is dat de hoogte van het met de opslag gemoeide bedrag in het onderhavige geval in verhouding tot de hoogte van de gestelde schadeposten zodanig is dat verzekerde bij uitkering van dat bedrag in een duidelijk gunstiger positie zou geraken.

Hof Den Bosch 3 juli 2007, LJN BB1682

Centraal staat de vraag of de verzekeraar van de arbeidsongeschiktheidsverzekering nadat de verzekerde zijn bedrijf heeft verkocht, terecht gebruik heeft gemaakt van zijn opzegbevoegdheid onder de polis. Het hof oordeelt dat er geen gronden zijn om aan te nemen dat deze beëindiging door de verzekeraar naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Als uitgangspunt dient te gelden dat verzekerde heeft opgehouden zijn beroep als zelfstandig veehouder/landbouwer in de zin van de polis uit te oefenen. Dit brengt niet zonder meer mee dat verzekerde daarmee geheel heeft opgehouden een beroep uit te oefenen, doch met de uitoefening van zijn beroep als landbouwer/veehouder als bedoeld in de polis is hij in ieder geval opgehouden. Verzekerde heeft geen feiten of omstandigheden gesteld die de conclusie wettigen dat hij – ondanks de verkoop van zijn bedrijf – onverkort een zelfstandig beroep is blijven uitoefenen, waarin hij het risico bleef lopen inkomen te derven ten gevolge van zijn arbeidsongeschiktheid als bedoeld in art. 3 van de verzekeringsovereenkomsten. Nu een verzekeraar belang ontbrak heeft verzekeraar terecht gebruikgemaakt van zijn bevoegdheid de verzekering te beëindigen.

Rb. Amsterdam 16 juli 2007, LJN BB0958

Het betreft een incassovordering premies ziektekostenverzekering (basis- en aanvullende verzekering). Anders dan door verzekeraar is betoogd wordt o.g.v. de wetstekst en wetsgeschiedenis geoordeeld dat art. 2.5.1 Zorgverzekeringwet (kort ge-

zegd: de stilzwijgende aanvaarding van een aanbod tot het aangaan van een verzekeringsovereenkomst) niet geldt voor de aanvullende verzekering. In het onderhavige geval is geen aanvullende verzekering tot stand gekomen.

Rb. Leewarden 16 mei 2007, L/JN BA9073

Geschil over uitkering van de verzekerde waarde van een schip nadat dit door brand verloren is gegaan en de eigenaar en zijn echtgenote als verdachte van brandstichting zijn gehoord.

De bewijslast en het bewijsrisico ter zake van de brandstichting (opzet en/of merkelijke schuld aan de zijde van de verzekerde), rust op de verzekeraar. Indien de omstandigheden dit rechtvaardigen kan de rechter evenwel dit bewijs door vermoedens geleverd achten en rust op de verzekerde het bewijs van het tegendeel. In dit geval is de rechtbank echter van oordeel dat dergelijke omstandigheden niet (in voldoende mate) aanwezig zijn.

Rb. Arnhem 25 juli 2007, L/JN BB1990

Mededelingsplicht aan verzekeraar van risicoverzwarende verplichtingen.

De omstandigheid dat de leegstand van het gebouw niet (tijdig) is gemeld aan verzekeraars heeft meegebracht dat de verzekeraars na het uitbranden van een niet bewoond kasteel zich jegens de verzekerde/eigenaars van dat kasteel hebben beroepen op het vervallen van het recht op schadevergoeding wegens niet-nakoming van de mededelingsplicht ter zake van risicoverzwarende omstandigheden. De vraag is of er sprake is van een toerekenbare tekortkoming van de tussenpersoon die de verzekerde niet heeft geïnformeerd over mogelijke gevolgen van het onbewoond laten van de woning.

Bij de beantwoording van die vraag heeft als uitgangspunt te gelden dat een (onafhankelijke) assurantietussenpersoon tegenover zijn opdrachtgever de zorg moet betrachten die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend beroepsgeenoot mag worden verwacht. Het is zijn taak te waken voor de belangen van de verzekeringnemers bij de tot zijn porte-

feuille behorende verzekeringen. Dit brengt mee dat hij erop toeziet dat door of namens de verzekeringnemer aan de verzekeraar tijdig alle mededelingen worden gedaan waarvan hij, als redelijk bekwaam en redelijk handelend tussenpersoon, behoort te begrijpen dat die de verzekeraar ervan zullen (kunnen) weerhouden om een beroep te doen op het vervallen van het recht op schadevergoeding wegens de niet-nakoming van de in de polisvoorwaarden opgenomen mededelingsplicht ter zake van risicoverzwarende omstandigheden. Daarbij gaat het om feiten en omstandigheden die aan de assurantietussenpersoon bekend zijn of die hem redelijkerwijs bekend horen te zijn. Beschikt de tussenpersoon m.b.t. een hem bekende omstandigheid die mogelijk tot een risicoverzwarende aanleiding kan geven, niet over voldoende gegevens of mag hij niet ervan uitgaan dat de gegevens waarover hij beschikt nog volledig en juist zijn, dan dient hij daarnaar bij zijn cliënt te informeren.

Rb. Arnhem, 31 juli 2007, L/JN BB2007

Zorgverzekeraar dient gevraagde medische behandeling te vergoeden indien deze behandeling naar de stand van wetenschap en praktijk (voorheen het gebruikelijkheids criterium) voor vergoeding in aanmerking dient te komen.

Het criterium 'de stand van wetenschap en praktijk' is met de invoering van de Zorgverzekeringswet per 1 januari 2006 in de plaats gekomen van het eerder onder de Ziekenfondswet gehanteerde gebruikelijkheids criterium. Bij de invulling van het criterium 'de stand van wetenschap en praktijk' kan worden verwezen naar de jurisprudentie zoals die is ontwikkeld door de Centrale Raad van Beroep en in adviezen van het CVZ in het kader van het gebruikelijkheids criterium. Door de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie werd de norm voor de verzekerde zorg 'hetgeen door de internationale medische wetenschap voldoende beproefd en deugdelijk is bevonden'. Indien niet duidelijk is welke zorg onder de verzekering valt, dient dit aan de hand van literatuuronderzoek bepaald te worden. De stand van de medische weten-

schap en de mate van acceptatie in de medische praktijk zijn daarbij van doorslaggevende betekenis.

HR 13 juli 2007, L/JN BA7217

Het gaat hier om de uitleg van een uitsluitingsclausule motorrijtuigschade in een aansprakelijkheidsverzekering. Een werknemer wordt door een uitzendbureau te werk gesteld bij een bedrijf en raakt ernstig gewond wanneer hij met zijn bromfiets aan het werk is. De werknemer stelt het uitzendbureau aansprakelijk voor de schade en deze spreekt de verzekeraar van de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven en beroepen aan voor de schade. De verzekeraar beroept zich op de uitsluitingsclausule motorrijtuigschade en weigert de schade te vergoeden. Het hof beoordeelt het beroep van de verzekeraar als gegrond maar de Hoge Raad vernietigt het arrest en verwijst het geding met de volgende grondslag: Met de formulering van uitsluitingen in aansprakelijkheids-polissen ter zake van het gebruik van motorrijtuigen wordt beoogd de dekking die de polissen bieden zo veel mogelijk te laten aansluiten aan dekking van de WAM-verzekering, zodat er zo min mogelijk overlappingen of lacunes in de dekking bestaan. De door de verzekeraar voorgestane uitleg van deze uitsluiting zou het onwenselijke gevolg hebben dat een risico voor het uitzendbureau zoals dat zich in deze zaak heeft voorgedaan en waarvoor WAM-polissen geen dekking bieden, onverzekerd is.

F. van der Moolen